

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчально-
виховної роботи

професор Віталій БОЯРЧУК

(підпис)

“__-__” _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Ступінь вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність **242 Туризм і рекреація**

Робоча програма дисципліни "Основи економіки" для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм і рекреація ступінь вищої освіти Бакалавр.

Розробник: к.е.н., доцент Оріся ВАСИЛИНА

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

Завідувач кафедри економіки

_____ к.е.н., доцент Ганна СИРОТЮК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

Протокол №1 від 30 серпня 2024 року

Голова методичної комісії факультету землевпорядкування та туризму

_____ к.е.н., доцент Павло КОЛОДІЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Ступінь вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність **242 Туризм і рекреація**

Характеристика навчальної дисципліни: *обов'язкова*

Кількість кредитів – 4

Загальна кількість годин – 120

Індивідуальне науково-дослідне завдання _____
(назва)

Вид контролю – екзамен

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання—4 (2л, 2пр.)

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

для денної форми навчання – 53,9%

для заочної форми навчання – 13,5%

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. ПРЕДМЕТ ТА МЕТОД КУРСУ «ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ»

1. Зародження і основні етапи розвитку економічної теорії як науки.
2. Предмет економічної теорії і еволюція його визначення.
3. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів. Функції економічної теорії
4. Економічні закони і категорії.

Тема 2. РОЛЬ І МІСЦЕ ТУРИЗМУ В ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ КРАЇНИ

1. Сутність туризму як виду економічної діяльності.
2. Місце туризму в економіці країни
3. Основні показники, що характеризують соціально-економічне значення і розвиток туризму.

Тема 3. МАКРОЕКОНОМІКА ТА МЕЗОЕКОНОМІКА ТУРИЗМУ. ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА

1. Макроекономіка туризму.
2. Мезоекономіка туризму.
3. Суть, напрями і засоби реалізації туристичної політики.

Тема 4. ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ЙОГО РОЗВИТКУ

1. Товарне виробництво, його характерні риси і умови виникнення.
2. Товар і його властивості.
3. Двоїстий характер праці втіленої в товарі.
4. Закон вартості, його суть та механізм дії.

Тема 5. ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І ГРОШОВОГО ОБІГУ

1. Еволюційний процес розвитку форм вартості і виникнення грошей
2. Функції грошей.
3. Грошовий обіг і його закони.
4. Грошова система та її структура.
5. Валютний курс і конвертованість грошей.
Інфляція, її причини та соціально-економічні наслідки.

Тема 6. ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК ТА ЙОГО ІНФРАСТРУКТУРА

1. Сутність, особливості та механізм функціонування туристичного ринку.
2. Туристична інфраструктура.

Тема 7. ТУРИСТИЧНЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1. Поняття та види підприємств в туристичному бізнесі.
2. Туристичне підприємство як відкрита соціально-економічна система.
3. Функції, права та відповідальність туристичного підприємства.

Тема 8. КАПІТАЛ, ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА І ПРИБУТОК ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1. Капітал, його структура та ефективність використання.
2. Витрати туристичного підприємства.
3. Прибуток, його формування, розподіл та використання.

Тема 9. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1. Конкуренція і конкурентний ринок.
2. Форми конкуренції.
3. Основні принципи, критерії та показники конкурентоспроможності підприємства.
4. Конкурентні переваги туристичного підприємства.

Тема 10. ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

1. Сутність та структура ціни туристичного продукту.
2. Методи визначення ціни.
3. Цінові стратегії туристичного підприємства

Формування програмних компетентностей

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:**К04.** Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.**К06.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.**К09.** Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.**Спеціальні (фахові) компетентності:****К18.** Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.**Результати навчання:****ПРО6.** Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.**ПРО8.** Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.**ПР15.** Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.**ПР16.** Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.**ПР17.** Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері**ПР21.** Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності**3. Структура навчальної дисципліни**

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
	Рік підготовки 1 Семестр 2						Рік підготовки 1 Семестр 2					
Тема 1. Предмет та метод курсу «Основи економіки»	12	4	4			4	12	0,5	0,5			11
Тема 2. Роль і місце туризму в економічній системі країни	10	4	4			2	10	1	1			8
Тема 3 Макроекономіка та мезоекономіка туризму. Туристична політика	6	2	2			2	6	0,5	0,5			5
Тема 4 Товарне виробництво та закономірності його розвитку	6	2	2			2	6	1	1			4
Тема 5 Теорія грошей і грошового обігу	10	4	4			2	10	0,5	1			8,5
Тема 6. Туристичний ринок та його інфраструктура	12	4	4			4	12	0,5	1			10,5

Тема 7. Туристичне підприємство як суб'єкт підприємництва	12	4	4			4	12	0,5	0,5			11
Тема 8. Капітал, витрати виробництва і прибуток туристичних підприємств	10	4	4			2	10	0,5	0,5			9
Тема 9. Конкурентоспроможність туристичного підприємства	6	2	2			2	6	0,5	1			4,5
Тема 10. Цінова політика підприємств туристичної індустрії	6	2	2			2	6	0,5	1			4,5
Разом	90	32	32			26	90	6	8			76
Екзамен	30					30	30					30
Усього годин	120	32	32			56	120	6	8			104

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та метод курсу «Основи економіки»	4
2	Роль і місце туризму в економічній системі країни	4
3	Макроекономіка та мезоекономіка туризму. Туристична політика	2
4	Товарне виробництво та закономірності його розвитку	2
5	Теорія грошей і грошового обігу	4
6	Туристичний ринок та його інфраструктура	4
7	Туристичне підприємство як суб'єкт підприємництва	4
8	Капітал, витрати виробництва і прибуток туристичних підприємств	4
9	Конкурентоспроможність туристичного підприємства	2
10	Цінова політика підприємств туристичної індустрії	2
	Всього	32

5. Питання, винесені на самостійне вивчення

№	Назва питання
1	Економічні закони і категорії
2	Показники, що характеризують стан і розвиток міжнародного туризму
3	Сегментація попиту на туристичний продукт
4	Закон вартості, його суть та механізм дії.
5	Валютний курс і конвертованість грошей.
6	Умови та можливості виходу на туристичний ринок
7	Механізм функціонування суб'єктів туристичного бізнесу.

6. Методи навчання

1. Словесні методи – лекція
2. Наочні методи - ілюстрація (слайди).
3. Практичні методи: вправи, практичні роботи, реферати.

7. Методи контролю:

1. **Усне опитування** (фронтальне, індивідуальне, комбіноване, детальний аналіз відповідей студентів).

2. **Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка** (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів).

3. **Практична перевірка** (проведення різних вимірів; здійснення, складання, налагодження, розробка документації; виконання практичної роботи; аналіз виробничої інформації; рішення професійних завдань; ділові ігри; написання, оформлення та захист звітів виробничої практики і т. д.).

4. **Стандартизований контроль** (тести).

5. **Самоконтроль** (самооцінка студентом якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. **Самооцінка** (передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: Поточний контроль, проміжний модуль, та екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50 балів)										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
розділ 1					розділ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50 балів	100 балів
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
0-34	F		

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники: інструктивно-методичні матеріали до семінарських та практичних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові варіанти тестів для поточного і підсумкового

контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

1. Васирина О.Р. Основи економіки. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація СВО Бакалавр. Вид. центр ЛНУП. 2024. 32с.

10. Рекомендована література

Основна

1. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків : Право, 2019. 268 с.
2. Якименко-Терещенко Н.В., Чайка Т.Ю., Мартинова В.В. Економіка туризму: навч. посібн. Харків: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». 2024. 185 с.
3. Економічна теорія : підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Київ : Ліра-К, 2020. 449 с.
4. Основи економічної теорії : навч. посіб / І.В. Кокарев. Дніпро: ДДУВС, 2020. – 100 с.
5. Магійович Р. І., Зеліско Н. Б. Економічна теорія : навч. посіб. / Львів. нац. аграр. ун-т. Львів : Галицька видавнича спілка, 2021. 323 с
6. Основи економічної теорії: навчальний посібник / Ірина Ревак, Юрій Кіржецький, Марія Кіржецька, Степан Мельник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. – 191 с.

Допоміжна

1. Башнянин Г. І. Економічні ринкові системи: методологічні проблеми метрологічного аналізу. Львів: Ліга-Прес, 2018. 402 с.
2. Башнянин Г. І., Ковтун О.І., Вербова О.С., Мисловський П. Й., Шевчик Б. М., Сухий О. О. Методологічні проблеми метрологічного аналізу економічних систем: наукова школа доктора економічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Г. І. Башнянина. Львів: Ліга-Прес. 2016. 1097 с.
3. Башнянин Г.І., Яремко І. Й., Куцик П. О., Галазюк Н. М. Результати фінансово-економічної діяльності природних монополій: проблеми економічної оцінки та державного регулювання. Л. : вид-во ЛКА, 2010. 190 с.
4. Васирина Оріся. Оцінка стану сучасної економічної теорії. *Інноваційні технології та практичний досвід управління підприємствами у сфері економіки, бізнесу і туризму*. Збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції.. 18 травня 2021 р. Львів. с. 62-65.
5. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навч. посіб. / С.Д.Дзюбик, О.С.Ривак 3-тє вид., переробл. і доповн. К. «Знання», 2014. 423 с.
6. Економічна теорія : навч. посіб. / [Л. С. Томашик та ін.] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 263 с.

7. Економічна теорія : підручник / [О. М. Головченко та ін.] ; за заг. ред. канд. юрид. наук А. О. Шелехова. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2018. 159 с.
8. Мороз В.В., Сафронова О.М., Олійник Н.І. Регуляторна політика у сфері господарської діяльності : конспект лекцій / В. В. Мороз, О. М. Сафронова, Н. І. Олійник. К. : НАДУ, 2017. 180 с.

Інформаційні ресурси

- 1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:
 - Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
 - Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72.
 - Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26.
 - Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41.
 - Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81.
- 2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:
 - www.ebrd.com - Європейський банк реконструкції та розвитку.
 - www.icps.kiev.ua - Міжнародний центр перспективних досліджень.
 - www.ics.org.ua-Інститут конкурентного суспільства.
 - www.invest.delovoy.com-Інвестиційний експерт.
 - www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.
 - <http://rada.gov.ua/> – Законодавство України
 - www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.
 - www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.
 - <http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.
 - <https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.
 - <http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.
 - <https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.
 - <http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.
 - <https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій.
 - <http://altu.com.ua/Altu/About/> – Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ).
 - <http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.
 - <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.
 - <https://moodle.lnup.edu.ua/> - Віртуальне навчальне середовище ЛНУП.